

KURYER LITEWSKI

w Wilnie we Srodę dnia 26 Kwietnia v. s. 1822 roku.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

Sankt Petersburg dnia 18 kwietnia.

Naylaskawicy mianowani kawalerami: orderu s. Anny pierwszej klasy: radca tajny Baron *Fittinghoff*; rzeczywisty radca stanu cywilny gubernator czernihowski *Frołow-Bagriew* i ober prokurator departamentu granicznego Rządzącego Senatu *Wisticki*; s. Włodzimierza 2giej klasy: rzeczywisty radca stanu gubernator cywilny jersławski *Bezobrazow*

Radca stanu *Gajewski*, medyk dworu J. C. M. otrzymał brylantową ozdobę s. Anny 2giej klasy.

Gazeta senacka z dnia 15 kwietnia ogłosiła następujące opinije Rady Państwa:

Rada Państwa na departamentach połączonych praw cywilnych i Ekonomii Państwa, roztrząsała przedstawienie Ministra Finansow, o zniesieniu poszliny od wódki, z gubernij nad morzem bałtyckiem położonych za granicę wychodzącej.

Istota rzeczy jest następująca:

Przez Opinię Rady Państwa, Naywyżey potwierdzoną d. 31 sierpnia 1814 roku, postanowiono: „od wychodzącej wódki za granicę, z gubernij „nad morzem bałtyckiem położonych, pobierać „poszliny po 50 kopiejek od wiadra.“

Do ustanowienia tej poszliny było w owym czasie powodem, iżby za jej pośrednictwem, jeżeli nie zupełnie przeciąć wyprawdzanie wódki z gubernij pomienionych, tedy przynajmniej zniżyć jej cenę, dla wsparcia odkupow tych gubernij wielkorossyjskich, które wódkę ztamtąd dostają. W późniejszym czasie taż sama poszlina, z przemianą na srebro, wniesioną została do taryffy 1816 i 1819 roku.

Teraz ryzki wojenny gubernator, w listach swoich do Ministra skarbu, wyrażając, iż pobieranie tak wysokiey poszliny od wódki w gubernijach pomienionych, przeszkadza wyprawdzaniu jej za granicę i przez to czyni szkodę dla przemysłu gorzelnego, wstawia się o zniesienie na czas dalszy zupełnie tej poszliny.

Minister skarbu znajduje, iż jeżeli wyprawdzanie z gubernij nad morzem bałtyckiem wódki, było dawniej ograniczone przez wysoką poszlinę dla wsparcia odkupow, przeto z ich zniesieniem, środek ten, jako nieprzychylny dla przemysłu krajowego, nie powinien już mieć swojego skutku, osobliwie kiedy z objęciem wielkorossyjskich poborów gorzelnianych pod zawiadowanie skarbu, wszystkie podobne rozrządzenia stały się nie tylko niepotrzebnymi, ale też przeciwnymi tym zasadom, których się w ich zawiadowaniu trzymają.

Rada Państwa na Powszechnem Zebraniu, zgodnie z departamentami połączonymi, uznając zdanie Ministra skarbu o wypuszczaniu z gubernij nad morzem bałtyckiem za granicę wódki i pędzonych z niej spirytusow bez poszliny, również gruntownem, jak i użytecznym, przez Opinię postanawia: zdanie to utwierdzić.

Wespol z tym Rada Państwa znajduje potrzebnym zostawić Ministrowi skarbu wniesić do Rady Państwa na rozpatrzenie jego opinię i wniossek z porównania o wolnem i bezposzlinowem wyprawdzaniu wódki i spirytusow ze wszystkich w ogólności przystani rossyjskich.

Na opinii tej własną Jego Cesarskiej Mości ręką, d. 24 stycz. 1822 roku, napisano tak: *Ma być podług tego.*

Rada Państwa na departamencie praw i na powszechnem zebraniu, roztrząsano, o karach za przestępstwa większej wagi.

Rada Państwa, rozważywszy zawarte w tej rzeczy okoliczności, iż jeden przestępca karany bywa niekiedy w różnych miejscach i przesyłany z miejsca jednego do drugiego bez leczenia ran, *zniema*: 1) Zalecić po wszystkich miejscach, ażeby jeden przestępca karany był w jednym tylko miejscu. 2) Jeżeli kto popełni występki w kilku powiatach; wtedy zwierzchnicy gubernii powinni przeznaczyć na karę przestępcy to miasto, które jest ludniejsze od innych. 3) Ukaranych knutem wysyłać na zesłanie nie pierwicy, aż po zupełnem już wyleczeniu i 4) Z różnych złoczyńców, należących razem do kilku większej wagi przestępstw, popełnionych w różnych miejscach, przeznaczać, miarkując podług liczby ludzi dla każdego, dla dwóch, albo dla trzech osobne miejsce kary, t. j. ludniejsze.

Na tej opinii własną Jego Cesarskiej Mości ręką d. 24 stycznia 1822 roku napisano tak:

Ma być podług tego.

Wedle Ukazu Jego Cesarskiej Mości Rządzący Senat słuchali raportu Zarządzającego ministerjum spraw wewnętrznych, rzeczywistego radcy tajnego, senatora i kawalera, Hrabiego Wiktora Pawłowicza Koczubeja, przy którym przesłał kopiją Naywyższego Ukazu, z dnia 10 przeszłego lutego na jego imię wydanego, względem osiedlenia wychowawców moskiewskiego domu wychowania w majątku dla nich kupionym w gubernii smoleńskiej. W kopii zaś pomienionej wyrażono: „Z okoliczności ułożonego pieczołowitością Nayukochańszej Matki Naszey, Cesarzowej Jeymości *Maryi Federowny*, ku powszechnemu pożytkowi i dobroczynnego postanowienia, względem osiedlenia wychowawców moskiewskiego domu wychowania, w kupionym dla nich majątku w gubernii smoleńskiej, uznawszy za użyteczne, zgodnie z tem postanowieniem, utrwalić stan dobry tych wychowawców przez nadanie im zgodnych z celem zamierzonym korzyści, Przepisuję co następuje: 1) Osiedleni wychowawcy domu wychowania, uwalniają się od wszelkich powinności w pierwszych dwunastu latach, a w szczególności od powinności rekruckiej przez lat czterdzieści, licząc od wprowadzenia każdego do jego domu. 2) Kwitacye, otrzymywane przez czas ten ulgi, na oddanych do służby wojskowej za złe sprawowanie się, przyjmować za gromadę osiedlonych wychowawców dla policzenia po upłynieniu czasu ulgi. 3) Osiedleni wychowawcy mają nadal używać z potomstwem swem prawa wchodzenia do stamu kupieckiego i nabywania ziemi na własność, na teżyż osnowie, co i właścianie skarbowi, ale nie inaczey, jak za zgodą Rady Opiekuńskiej; i 4) Majątek domu wychowania, w którym osiedleni będą wychowawcy, przez lat dziesięć uwalnia się od stałego kwaterunku wojskowego, a nazawsze od domow trunkowych i *wystawek*. Wy nie zaniedbacie w wydziałach ministerjum wam powierzonych przywieść do należytego wykonania tych przepisow, i komunikować je

ministrówi skarbu.“ Rozkazali: Dla należytego wykonania tego rozkazu Naywyżey potwierdzonego, zalecić przez ukazy Sprawującemu ministeryum spraw wewnętrznych, ministrówi skarbu, ministrowi wojskowemu, rządcom gubernialnym i izbom skarbowym moskiewskim i smoleńskim, również przez ukazy dać wiedzieć ministrom, wojennym generał gubernatorom, generał gubernatorom, wojennym gubernatorom sprawującym i cywilne interesa, naczelnikom miast, rządcom gubernialnym, wojskowej kancelaryi wojska dońskiego, i urzędcom sądowym; a do Nayświętszego Rządzącego Synodu i do wszystkich departamentów Rządzącego Senatu przesłać uwiadomienia. Dnia 20 marca 1822 roku.

W niedzielę d. 16. P. *Belzoni*, wędrownik, otrzymał zaszczyt byź stawianym Cesarzowi i mci na prywatney. Monarcha raczył z nim rozmawiać o różnych szczegółach jego wędrowek.

Gazeta petersburska zawiera następujący artykuł: „Tęmi dniami otrzymano tu poniższe wiadomości o smutnych wydarzeniach, zasłych w *Bukarescie* d. 24 i 25 lut. c. t.

„Kłótnia, która zaszła w szynku, między turecznym i zaporozcem, z liczby wojsk tureckich, w *Bukarescie* będących, stała się przyczyną, że zaporoziec turka zabił. Inny turek, to widząc, zaczął ścigać zaporozca z dobytym kindziałem, a krzykiem, że niewierni zabijają mahometanów, wzruszył innych tureków na ulicy spotykanych. Dalej znajdowało się więcej zaporozców, którzy wzięwszy w obronę swojego towarzysza, żadnym sposobem nie chcieli go turekom wydać, a ci wprędkiem czasie w znaczney zgromadzili się liczbie. Nakoniec niektórzy z tureków zaczęli się bić z zaporozcami, a drudzy rozsypawszy się po różnych częściach miasta, i jeden na drugiego wołając, że chrześcijan zabijać potrzeba, wiele niewinnych mieszkańców pozabijali, sklepy i domy zrabowali, zamieszanie w całym mieście zrobili straszliwsze jeszcze, a niżeli w czasie zabicia *bimbaszy Sawwy* i jego arnautów. Liczba zabitych w *Bukarescie* z dokładnością niewiadoma, w jednych listach razem z raionymi jest do 100 ludzi, w drugich więcej: w liczbie tej jest jeden bojarzyn *Dragonesko*. Zresztą we wszystkich listach donoszą tylko o tych ludziach, którzy są zabici w środku miasta, o dalszych zaś w różnych częściach i na przedmieściach nikomu z dokładnością niewiadomo, tym bardziej, że i policya podług systematu tureków działająca, a tym samym obowiązana, jak mogąc zmniejszyć swawolę, z nieporządnego rządu i z niekarności wojsk tureckich wynikająca, zapewne rzeczywistej liczby zabitych chrześcijan nie okaże.

Nazajutrz, t. j. w sobotę, podobnież bezprawia powtórzone zostały przez tureków w sposób daleko dotykalszy, a niżeli w piątek, co oczywistym jest dowodem, że turecy oczekują tylko zdarzenia, ażeby mieszkańców *Bukarestu* wystawić na los tak okropny. Bo, jeżeli w piątek, w samym początku zamieszania przez omyłkę wzięci byli mieszkańcy niewinni za chrześcijan, do zaporozców należących; azaż na drugi dzień nie mogliby się turecy upamiętać i przekonać, że ci mieszkańcy bynajmniej nie są winni, że turka zabił zaporoziec.

Z listu, pod 2gim marca, okazuje się, że *Ke-haja Bej* powiększył strażę w różnych częściach *Bukarestu*. Lecz na nieszczęście wszystko nie zasłania miasta od nieszczęśliwych wypadków. Poza rynkiem rybnym, napowo znaleziono zabitego człowieka; drugiego znaleziono na ulicy *Podu d'Affare*; a na ulicy *Podu de Pomunt* jednego bojara; żonę jego i dzieci pozabijano, a majątek, jaki się w domu znajdował, cały zrabowano.

Liczba tureków przy *Beszlin Agach*, w każdym z 17stu powiatów *Włoszczyzny*, powiększona teraz (zamiast dawniejszey 10 lub 15) do 60 ludzi. Obowiązkiem ich jest strzedz obywateli od ucisku innych tureków. Lecz sądząc ze złoczynstwa, rabunków i morderstw, wszędzie jawnie i skrycie popełnianych, wnosić należy, że ci sami obrońcy dobrego porządku, są więcej niż kto drugi u-

częstnikami tych zbrodni i robot, nieludzkich. Rządzący dóbr, albo ich dzierzawcy nie mogą chodzić w zwyczajnym swem odzieniu, ale się przebierają w prostą odzież wieśniaczą i noc przepędzają jedni w beczkach, drudzy w jamach i tym podobnych kryjówkach; gdyż inaczej podpadają niebezpieczeństwu, nie tylko uleż rabunkowi, ale i postradania życia. Wszyscy podróżni, którzy się niechwytają potrzebney ostrożności, również niebezpiecznemu podlegają losowi, i ze wszystkiego się pokazuje, iż dopóki turecy zostawać będą na *Włoszczyźnie*, nie odmieni się smutny los mieszkańców tego księstwa.

A U S T R Y A.

(z *Gaz. Warsz.*) *Od brzegów Dunaju dnia 12 kwietnia.* Słychać, iż po ostatney poczcie ze *Stambułu*, odebrano w *Wiedniu* nowe listy które zupełnie prawie zniszczyły nadzieję utrzymania pokoju. Trudno, aby *Porta* odmieniła wiadome oświadczenie swoje pod d. 28 lutego; lękają się, aby *reis-effendy* nie odmówił interauncyuszowi austriackiemu tatarów do utrzymania związków pocztowych. Wypada okazać *Europie*, iż naywiększa zgoda panuje między dworami rossyjskim i austriackim, i że wojna z *Turcyą*, niemoże rewolucyonistom czynić nadziei wzniecenia rozruchow we *Francyi* i *Włoszech*. Okoliczność ta zdaje się być głównym przedmiotem układow między *gabinetem austriackim* a *Panem Tatiszczewem*. Mówią o ułożonym w tym celu projekcie układu względem przyszłego urzędzenia greków, a to stosownie do zasad ogłoszonych na kongresie *laybachskim*. Zachodząca z początku różność zdań w tej mierze ma być usunięta, i *Hrabia Colloredo* miał z tym projektem pojechać do *Londynu*, a pierwszy sekretarz poselstwa *Pana Tatiszczewa*, do *Petersburga*. *Rossya*, również jak dawniey *Austriya* we *Włoszech* i kraju *neapolitańskim*, podejmuje się przywrócić spokojność w *Turcyi*, a *Austriya* w potrzebie da pomoc wojskową.

Wiedeń dnia 25 kwietnia. W okregach przyłączonych do *Węgier* jest zbyt wiele urzędnikow sądowych; postanowiono więc póty nie mianować nowych, póki nadliczbowi nie zostaną umieszczeni. Adwokatow w tutejszey stolicy ma być tylko 80; a że ich jest więcej, żaden przeto kandydat póty nie zostanie adwokatem, póki się ich liczba do oznaczoney ilości nie zmniejszy.

Wznawia się pogłoska, iż tego lata odprawi się kongres w tutejszey stolicy.

Słychać, iż rząd nasz układa się z bankierem *Rotschild* o trzecią pożyczkę 50 mil. zł. ryń. w piędziach konwencyynnych z prowizyą po 5 od sta.

P R U S S Y.

(z *Gaz. Warsz.*) *Berlin dnia 23 kwietnia.* Spełniło się w stolicy naszej to, czego sobie dawno życzone, *Wiedeń*, *Monachium*, *Praga*, w *Czechach*, mają oddawna tak nazwane teatra dla *pospółstwa*, a *Berlin* podobnego teatru dotąd nie miał. Lecz już bankier *Cerf*, żył, otrzymał pozwolenie na wystawienie takiego teatru, do czego jak słychać, użyje obszernego gmachu przy placu *Alexandra*.

N I E M C Y.

(z *Gaz. Warsz.*) *Od brzegów Menu dnia 17 kwietnia.* Pierwsza izba *badeńska* wcale nie obraduje; wszyscy bowiem jej członkowie pod różnymi pozorami wymówili się od uczęszczania na sessye.

Niedawno utworzyło się w *Karlsruhe* towarzystwo żydowskie dla podniesienia rolnictwa. Autor planu tego, nazwiskiem *Eppstein*, użył religijnych pobudek z *Talmudu* dla zachęcenia żydów do rolnictwa.

Senat wolnego miasta *Frankfortu* postanowił d. 11 b. m. zaciągnąć nową pożyczkę, 3,508,100 zł. ryń. z obowiązkiem placenia prowizyi po 4 od sta, na wymienienie dawniejszych obligacyi miejskich.

(*Kur. Warsz.*) Tey zimy w uniwersytecie *lipskim* było studentow 1102, z nich naywięcej spobili się do stanu duchownego, gdyż uczniow *Teologii* było 484.

W Darmstadt zaczęła wychodzić powszechna kościelna gazeta, umieszczająca wszelkie wiadomości użyteczne, tyżące się religii bez wszelkiej różnicy wyznań.

Generał austriacki *Langenau*, prezes komisji wojskowej przy związku niemieckim, został nagle przywołany do *Wiednia*.

Król pruski wydał wyrok, w moc którego księża i nauczyciele za wykroczenia, nie mogą sądownie być karani, lecz minister właściwego wydziału rzecz całą winien załatwić.

Między królestwem niderlandzkim a dworem rzymskim ma być zawarty konkordat, względem urzędzenia kościoła katolickiego w Niderlandach i osadzenia wakujących katedr biskupich.

W mieście słażkiem *Otesnica* wybuchnął pożar i najpiękniejsze ulice w perzynę obrócił.

FRANCYA.

(z *Gaz. Warsz.*) Paryż d. 13 kwietnia. Wczorą zrana pracował Król z margrabią *Lauriston*, ministrem dworu swego. O godzinie 11 przed południem, kanclerz *D'Ambray*, z członkami biura izby parów, podał Monarsze dwa projekta do prawa, przyjęte na sessyi d. 11 b. m., jeden względem mostu w *Rouen*, a drugi, zbytney obfitości wody w kanale *St. Marc*. O pół do pierwszej pracował Król z Vice-Hrabią *Montmorency*, ministrem interesów zagranicznych, a potem dał prywatną audyencyą Panu *Vaussay*, prefektowi departamentu niższej *Sekwany*.

Od d. 10 b. m. zaczęły się znowu nauki w tutejszej szkole prawa. Pan *Duranton*, profesor prawa krajowego, ma więcej 400 słuchaczy.

Zdarzają się częste podpalania w kraju naszym. W Departamencie *Oise* spalono wiele domów i składów.

Pewne stronnictwo u dworu naszego (wyraża jedno z pism tutejszych) każe potajemnie da obydzenia liberalistów, drukować zmyślone numera gazety *Konstytucjonista*, w których najobelżywsze przeciw Królowi umieszcza artykuły i nieznanie podsuwa je pod oczy Monarchy. Przewornie niszczy co wieczór tak zmyślone numera, aby się podstęp nie wydał. Niedawno Król czytał tak podrobioną gazetę, i zastanowił go bardzo artykuł obrażający osobę i powagę jego. Nazajutrz rano chciał go jeszcze raz odczytać, ale odpowiedziano mu, iż się zarzucił, i napróżno go szukano: poprzedzającego bowiem wieczora był już zniszczony. Zastanowiło to Króla; nie mówiąc nic, posłał kupić wczorayszy numer rzeczoney gazety, a nie znalazłszy w prawdziwym exemplarzu tego co wczora czytał, żądał surowo wyjaśnienia rzeczy. Musiano więc wszystko wyjawić. Dodają nawet, iż ktoś chciał niewinnie oszustow, ale Król nakazał mu milczenie pod niełaską.

Pewny rybak, łowiąc wczora ryby przy szkole wojskowej, wydobył wiele pieniędzy złotych i srebrnych; szczęście jego zachęciło innych: zapuszczają dotąd sieć, ale napróżno. Wydobyte złote pieniądze były po większej części bite za *Napoleona*, a srebrne są dawniejsze.

D. 17. D. 20 z m. uwięziono Pana *Joubert*, byłego porucznika strzelców konnych gwardyi. Niewiadomo z jakiej przyczyny.

Onegdaj kommisarz policyi zabrał w kilku kawiarniach tutejszych exemplarz gazety londyńskiej *Morning-Chronicle*, w którym była umieszczona potwarcza pieśń na rząd francuzki.

W *Caen* schwytano niejakiego *Mathurin Aton*, który zaciągał ludzi do bandy generała *Berton*. Niedawno badano w sadzie 6 osob podeyrzanych o podobny występ. Zaprowadzono je potem do więzienia. Potwierdza się wiadomość o przybyciu *Bertona* do *St. Sebastian* w towarzystwie 5 officialistow, z których jeden służył w dawney gwardyi cesarskiej.

W *Nancy* zaszła kłótnia między dwoma stojącemi tam na osadzie półkami.

Mimo zupełnego przywrócenia spokojności w *Tuluzie*, osada tameczna ma być znacznie powiększoną.

W *Pikardyi* zdarzają się ciągle pożary, lecz niemożna dotąd wysledzić podpalających.

Podług twierdzenia jednej z gazet tutejszych, roztrzygnięcie względem interesow tureckich zostało wstrzymanem do powrotu gońca wyslanego z *Wiednia* do *Petersburga*, i do zawarcia stósownego układu między pięciu, a podług innych, między trzema wielkimi mocarstwami sprzymierzonymi.

Hrabia *Colloredo*, wyprawiony z *Wiednia* z listami do Xiążęcia *Metternich*, przejeżdżał tedy spieszenie do *Londynu*.

Na ulicach tutejszych widać bardzo wielu grekow, których znakomici kupcy greccy, osiedli za granicą, w różnych zleceniach wystali.

Marsylia d. 3. Sądzą tu, iż poseł francuzki w *Stambule* doznał przeszkody w czynnościach swoich od innego zagranicznego posła. Z wyraźnego bowiem zlecenia domagał się przywrócenia wszystkich przywilejow, które służyły dawniey handlowi naszemu, a które Anglia od r. 1798 powoli ogarnęła. Jakoż zdaje się, iż w obecnych okolicznościach, naprawa klasztoru i oddalenie baszy, nie mogą być nader ważnym powodem, aby poseł nasz dobrowolnie zrzekł się urzędzestego wysłuchania. Wnosić owszem wypada, iż to tylko jest pozor, aby wpływ posła angielskiego w *Stambule* nie tak bardzo zadziwił.

(z *Kur. Warsz.*) W *Paryżu* ma wychodzić gazeta w języku angielskim.

Benefis pożegnania aktora opery komiczney Pana *Chenard* przynosił mu dochodu 40 000 zł. pol. najpierwsi aktorowie wszystkich teatrow paryzkich należeli do tego widowiska. *Talma* grał w dramie *Kocebuego Nienawiść ludzi i żal*; poczem dano operę; pomiey *Wodewille* i *krotofile*, nakoniec balet; co wszystko trwało do pierwszej z północy.

W *Awenionie* złapano 10letnią dziewczynę, która już przez dwa lata zrecznie wyciągała chustki i zegarki z kieszeni modlących się w kościele osob; oświadczyła, że to czyniła dla ratunku swojej biedney matki chorey, i niemającej żadnego sposobu do życia. Matka przysięgła, że o tych kradzieżach niewiedziała wcale, gdyż jej córka kradzione rzeczy przedawała żydówce, a zawsze mówiła przed matką, że pieniądze zbierała z jałmużny. Dziewczynę oddano do klasztoru na pokutę, matkę polecono Towarzystwu Dobroczyńności, a żydówkę skazano na 10letnie więzienie.

Generał *Donadieu*, który się miał udać na granicę hiszpańskie, przeciwny odebrał rozkaz.

Hrabia *Woronow* wyjechał do *Londynu*.

Panowie *De la Tour* i *S. Hilaire* odbywający długą podróż w przedmiotach historii naturalney, powrócili pierwszy z *Indy* wschodnich, drugi z *Brazylii*, przywieźli wielki zbiór roślin i zwierząt dotąd nieznanych, między innemi znajduję się żywy wąż z rodzaju *Pythonow* osobliwszego koloru i nadzwyczajney wielkości.

Przybył do *Paryża* poeta dramatyczny hiszpański *Cerosliza*, który się wslawił pisaniem sztuk teatralnych dla ludu.

Gazety paryzkie ciągle donoszą o niespokojnościach i zaburzeniach wydzających się po garnizonach w różnych miastach Francyi, i tak naprzykład w *Nansy* pobila się piechota z kawalerją. W *Belfort* rekruci wszczęli rozruch i t. p. minister wojny wydał naysurowsze przepisy i urzędzenia, aby karność wojskowa przywróconą była, czego wkrótce spodziewać się należy.

Gazeta ministeryalna *chorągiew biała*, jak inne jej towarzyski, odmieniła zupełnie sposób widzenia okoliczności tureckich, a będąc za wojną, oświadcza, że nie tylko potrzeba zapomnieć, iż Turcja jest naydawniejszą i naystałą w przyjaźni dla Francyi, ale wyraźnie dodaje, że niepodobna jest ukryć, iż rząd francuzki zdecydował się prowadzić wojnę z potomkami *Mahometa*.

Z naywiększym pośpiechem przejechał przez *Paryż* do *Londynu* Hrabia *Colloredo*, gdzie Xiążę *Esterhazy* z Królem angielskim, i jego ministrami, ważne odbywa obrady.

Zapewniają tu (pisze gazeta berlińska), że

dworowi duńskiemu ministrowie angielscy takie projekta przedstawili, iż polityka angielska zupełnie odmienny kierunek wziąć może, oraz gabinet austriacki takich chwycił się środków, że wszystkie niepewności w stosunkach europejskich razem się ukończą.

P. Zea pełnomocnik południowych amerykańców, w nocy podaney rozmaitym ministrom w Paryżu, zapewnia, że gdy po trzystaletniej niewoli, zdołali amerykanie wolność odzyskać, ujarzmionymi już bydź nanowo nie mogą; wojsko tej rzeczypospolitej składa się z 120,000 obrońców wolności. Niepotrzebuje kraj ten związków, o które prosi, ale jedynie czyni to z pobudek ludzkosci.

Zapewniają tu także, że P. de Serre ma polecenie skłonić Króla neapolitańskiego do nadania swym ludom konstytucyi (z gaz. berl.)

Kordon zdrowia na granicy między Francją a Hiszpanią jest jeszcze ściśle strzeżony. Młodzieniec chcący w nocy przeżyć granicę, dla odwiedzenia swej kochanki, został przez sztydwacha zastrzelony.

ANGLIA.

(z Gaz. Warsz.) Londyn dnia 12 kwietnia. Przybycie do tutejszej stolicy Lorda Clancarty, posła naszego przy dworze niderlandzkim, dało powód do rozmaitych domysłów i przyłożyło się do spadnięcia ceny papierów skarbowych krajowych.

Słychać, iż Vice-hrabia Chateaubriand, poseł francuzki przy dworze naszym, nie długo tu zabawi, sądzą bowiem, iż otrzyma urząd pierwszego ministra.

W sądzie lankasterskim ukończyła się sprawa przeciwko milicyi mańszesterskiej, oskarżonej o nieprzyzwoite postępowanie d. 19 sierpnia 1819 ze zgromadzonym ludem. Dowiedziono, iż uchwałę o buncie przeczytano w Manchestrer, iż pospólstwo rzuciło kamieniami na milicyę, i że wielkie niebezpieczeństwo groziło miastu. Sąd uznał oskarżonych za niewinnych, i uwolnił od wszelkiej odpowiedzialności.

Pewny porucznik angielski obiecał zenić się z piękną panną, sprzedającą stroje damskie; wprowadził ją więc 6ciu lat, a nakoniec porzucił. Wytoczyła się sprawa do sądu, który skazał porucznika na zapłacenie 800 f. st. (32,000 zł. pol.) pannie za zawod.

D. 16. Czytamy w gazetach tutejszych, iż gabinet turecki nie przyznaje sobie zgwałcenia traktatów, podług których Rosyja ma prawo mieszać się w domowe jego interesa. Nie zdaje się, aby rząd turecki kazał ustąpić wojsku swojemu z Multan i Wołoszczyzny, poki zupełnie nie przytłumi rozruchow; sądzą oraz, iż turcy nie zaczną krokow nieprzyjacielskich.

Gazeta Traveller pisze, iż jeżeli kto wątpić może o wojnie z Turcyją ten zdaje się zapominać, iż są Grecy. Narod ten opierał się dołąd całej potędze tureckiej, pokonał turków w boju, zdobył twierdze szturmem, spalił floty i nieraz wziął przewagę na morzu. Jeśli więc ta mała garstka walecznych potrafiła dawać odpor turkom, czyż może zachodzić jaka wątpliwość o pokonaniu turków, gdy, największe pod względem wojskowym mocarstwo europejskie zacznie, z nimi wojować?

Wysłał tu pismo o stanie narodu angielskiego na początku roku bieżącego 1822; uważane jest za półurzędowe. Przytaczamy z niego wyjątek o okolicznościach greckich: „Wszystkie mocarstwa europejskie, a między niemi i Anglia, starają się szczerze o ułatwienie nieporozumień podług widokow powszechny polityki, i z przyzwolitą rozważką całej rzeczy. Pośrednictwo między Rosyją, grekami i Turcyją ma dwa te cele: 1) położyć koniec stanowi, któryby w dalszym ciągu mógł szkodzić powszechnemu pokojowi w Europie; 2) obmyśleć sposob rekoymii ze strony Turcyi przeciwko fanatycznej zemście lub dalszym bezprawiom pospólstwa tureckiego. Grecy byliby w tedy zabezpieczeni od przyszłego ucisku; N. Césarz Alexander zostałby zadowolony z narodem swoim; w Europie ugasiłby się pożar, który lubo na da-

lekich jej granicach wybuchnął, mógłby się jednak rozpostrzenie do jej środka. Co się tycze szczególnego interessu samey Grecyi, nie można wątpić o życzeniach i celu jej; oraz jej przyjaciół. Lecz że względu na ogólny interes Europy i utrzymanie zasad, na których bezpieczeństwo wszystkich krajow opierać się musi, niepodobna, aby wielkie mocarstwa nie przykładały się czynnie do walki. Jakkolwiek jest stan Turcyi i jej rządu, nie można jej przecież zaprzeczyć udziałności, a interes Europy wymaga, aby Turcyja miała sposob utrzymania bytu politycznego. Nie może utracić znaczenia swego bez przerwania powszechnego porządku. Ministrowie angielscy wiedzą, iż Turcyja w obecnym stanie nie nadwątla powszechnego systemu, a nie są pewni, iż nowy stan rzeczy nie pociągnie za sobą nieprzewidzianych skutkow. Z tych pobudek zalecono zapewne posłowi angielskiemu w Stambule, aby milicje prowincjonalne tureckie zatrzymano, i aby je w obozie lub na leżach zimowych rozłożono, nie tak z chęci lub obawy wojny, jako raczej w celu upatrzania dogodny porę poskromienia krnąbrnych janczarów. Ma zapewne zlecenie, aby potwierdził oświadczenie nie Porty, iż zniesienie tej barbarzyńskiej i fanatycznej zgrai, byłoby najlepszą rekoymią od przyszłych bezprawiw. Podług praw tureckich, janczarowie są stałym i rządowi prawie niepodległym wojskiem; mają więc nad nim przewagę. Są wojskiem feudalnym i obradującym; towarzystwem wojskowym mającym oddzielne przywileje, o których utrzymanie i powiększenie starają się oficerowie i żołnierze, i powstają przeciwko swemu Monarsze.“

HISZPANIA.

(z Gaz. Warsz.) Madryt dnia 5 kwietnia. Stanę uchwaliły, aby Xiężna lukieska pobierała corok taką pensyę, jaka jest przeznaczona dla innych Infantów i Infantek.

Z 1,928 klasztorow zniesiono w kraju naszym 1,055, a ze 20,757 zakonników sekularyzowało się 4,747.

Przywrócono zupełnie spokójność w Pamplunie

Nanti, Delamotte, i inni zbiegli francuzi bawią w Bilbao; kilku oficerow Bertona, przybyło do St. Sebastian.

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

(z Kur. Warsz.) W miasteczku Tractów w Afryce nad rzeką Sierra Leone tak daleko postąpili w oświeceniu murzyni pod anglikami, iż tamże wychodzi dziennik, odkrywający wszelkie niedogodności kupczących niewolnikami, pismo, które może być uważane za wzorowe dla europejczyków. W roku 1821 murzyn był burmistrzem; xięża nawet po części są z rodu murzynów.

Jakie skutki nieszczęsne pociągnął za sobą handel niewolnikami, uważając tylko listę umierających niewolników w przewozie z Afryki do Ameryki, okazują następujące przykłady. W roku 1817 pod banderą portugalską z przewożonych 20,075 umarło 2,512; w r. 1818 ze 22,232 umarło 2,429. Okręt jeden płynący do Rio Janeiro stracił 339 murzynow z 807, drugi zaś okręt 238 z 464. Z raportow zaś zdanych parlamentowi okazało się, iż w przeciągu 6 do 8 tygodni umarło 2,053 z 7,904 niewolników.

Naywięcej sztokfiszu zjadają w Portugalii. Podług rejestrów celnych we 24 latach wprowadzono 752,000 centnarów.

Papież Jan VIII w roku 965 pierwszy wprowadził zwyczaj chrzczenia dzwonów i naypierwszy dzwon nazwałym został Johanna.

W Dreźnie tej zimy bawilo wiele znakomych polakow szczególniej: Hrabowie Tarnowski, jenerał Kniaziewicz, kasztelanowa Jaroczevska, jenerałowa Fiszerowa, były prezes Rembowski, Jundziłowie, jenerałowa Dąbcowska, z XX. Radziwiłłow Niesiołowska, Hrabina Dobrzycka, której córka jest Damą Dworu.

niorym, nie wchodził w żadne układy, umowy, lub onego nikomu nie przelewał, nie zastawiał, i na ony żadnych długów nie zaciągał. Niniejsze w aktach Ziemskich Pttu Wileńskiego najsolenniejsze przed całą powszechnością zapisuje się oświadczenie, i one dla łatwiejszego wszystkich zawiadomienia do Gazet Kuryera Littgo, aby nikt niewiadomością nie składał podaje się.

Marcin Janiszewski b. Sędzia Gran. Wileyski.

1822 roku miesiąca apryla 21 dnia. Przed aktami Sądu Ziemskiego Wileńskiego stanąwszy obecnie WJPan Marcin Janiszewski b. Sędzia Graniczny Wileyski niniejsze oświadczenie do protokółu wpisać podał. Przyjąłem Jan Zienkiewicz Wileński Ziemski Regent.

Roku 1822 apryla 24 dnia takowe oświadczenie do Kuryera Littgo że przyjęć można Antoni Pomarnacki Sędz. Grodz. Wileń.

1. Excerpt oświadczenia z protokółu potocznego Ziemskiego Powiatu Pińskiego w dacie poniżej wyrażonej zapisanego na rekwizycyą strony pod pieczęcią urzędową Ziemską tegoż Powiatu jednocześnie jest wydany.

Roku 1822 miesiąca apryla 14 dnia. Oświadczenie przez niżej podpisanego w imieniu WW. Piotra Podstoll. Parnawskiego, Mikołaja Chorążego Brygady Petyhorskiej byłych wojsk Polskich, Wincentego, Jana i Cyryllego Sędziów Granicznych Ptu Piń. Terleckich, przeciwko WW. Antoniemu Junkrowi Tatarsko-Ułańskiego półtku, Władysławowi byłemu Sędziemu Powiatu Prużańskiego, Józefowi Chorążycowi Ossowskiemu braci rodzonej, oraz dalszym do jedności interesu wchodzącym osobom, dla publicznej wiadomości zaniesione w następnym sposobie: Po zeyściu Róży z Terleckich Putkamerowej Konsyliarzowej stanu krewnej żalących się dellatorów, zeszy Antoni Ossowski Chorąży Prużański znając siebie bydź dalekim do osiągnięcia po niej sukcesyi, jako niemający przelewu krwi familii Terleckich, przedsięwziął mocą sprokurowanych zapisów tyskać dla siebie ruchomego i nieruchomego jej majątku Aktorstwo, a doprowadzając swe zamiary do należytego skutku, nazajutrz po zeyściu teyże Putkamerowej to jest czwartego oktobra 1814 roku wszedł w possessyą dóbr Błonia, Rożampola i Osowa z wsiami do nich przynależnymi, oraz dalszego ruchomego i summowego majątku (iak świadczy ówczesna intromissya) za testamentem 28 marca 1814 roku jakoby sporządzonym. Tym czasem w dniu kilka pod Komparycyą Exekutora ukazał się w Aktach Powiatu Ihumeńskiego drugi testament pod datą nby 24 marca tegoż 1814 roku przez zeszy Putkamerową podpisany, nie wedle formy prawa sporządzony, i przez interessowanych a prawem zakazanych pieczętarzow zaświadczony, którym dziedzictwo powyższych dóbr oraz ogólnego ruchomego i summowego majątku temuż zeszlemu Ossowskiemu przeznaczono zostało. Ojakowe nieprawne i niepraktykowane zajęcie cudzej własności, żalący się dellatorówie mocą sukcesyi w prostej linii po mieczu wedle prawa statutowego artykułu 17 z rozdziału 5go na się spadający, celem skassowania wszelkich nieprawnych zapisow, z zeszyłem jeszcze Ossowskim po uczynionych poprzedniczych prawnych krokach w Ziemstwie Ihumeńskim rozwinęli process. Tym czasem obżałowani Ossowscy chcąc korzystać z nieprawne-go posiadania dóbr, oraz nie zdawać rachunku z czynności Oyca swojego, w zrywaniu Sądowego kompletu i samey tylko przeułoce szukać zaczęli trwałości nikczemnego zapisu, lecz nim sprawa do należytego końca doprowadzoną nie będzie, aby obżałowani Ossowscy żadnymi dokumentami i zapisami nieprawnie posiadzanego majątku nieobciążali, aby nikt pod jakimkolwiek bądź pretextem na takowe pieniądze nie pożyczal, i w żadne układy niewchodził, ani też WW. Niemcewicze należnych summ onym nieoddawali, niemniej aby nikt Jackowszczyzny nienabywał; gdyż tak pomieniona summa jako

i Jackowszczyzna służyć mogą choć w części na bonifikatę za wybrane z dóbr Błonia, Rożampola i dalszych intraty, rostracenie kapitałów i ruchomego majątku, jakowe pretensye oprócz zniszczenia poddaństwa i prawnych expensow na 15,000 czer. zł., przeto dla ostrzeżenia publicznego z podaniem do Gazet Kuryera Litewskiego niniejsze zapisuję oświadczenie. W protokóle podpis takowy. Michał Czuliński Ziem. Ptu Piń. Vice Regent.

Zgodnie z protokółem potocznym świadczą Bazyli Zubkowicz Regent Ziem. Ptu Pińskiego.

Takowe oświadczenie w Gazetach Kuryera Litewskiego drukować wolno Adam Nielubowicz Podsedek Ziem. Ptu Pińskiego.

1. Oświadczenie imieniem WW. JPP. Hipolita Pisarza Grodz. i Adolfa Regenta Gran. Ptu Trockiego braci Ratowtów czyni się w następnjej okoliczności: Nielad interessow W. Antoniego Abramowskiego Komor. Ptu Trockiego, u którego żalujących rodzice WW. Jan i Karolina Ratowtowie znaczną posiadają kapitał na majątku obżałowanych ile w nieladzie pozostającym nie lokujący się ta okoliczność zmusiła żalujących do przyjęcia w promocyą interessow obżał. pod warunkiem, a żeby do żadnych układow niewracał się i dokumentow nie wydawał, w czym gdy obżał. dokumentem w roku 1819 maja 25 dat. i w Ziemstwie Trockim przyszanym żalujących umocował, żał. na twierdzy wspomnionego dokumentu ułatwiał interessa obżał. ze znaczną korzyścią, lecz gdy dowiadują się że obżał. nie jakieś zaczynają robić układy, rzuńjące żał. postanowienia, a ztąd i przeciwko dokumentowi postępujesz i zбочnym ułatwieniem interessow strąć dla siebie, a tym samym i dla rodziców żał. kredytorów obżał. krzywdę przynosisz, przeto żał. przeciwko postępkom obżał. oświadczenie w Aktach Grodz. Ptu Trockiego pod dniem 23 apryla b. roku zepili i w myśl onego wszystkich z W. Abramowskim mających stosunki żał. zawiadamiają, a żeby zonyim w żadnych interessach układow nie robił i dokumentow nie przyjmowali przez niniejsze oświadczenie ostrzegają. Dat 1822 apryla 24 dnia Takowe oświadczenie w imieniu własnym i brat mojego podpisuję. Adolf Ratowt Gran. Ptu Trockiego Regent.

Takowe oświadczenie wolno drukować. Fabian Modzelewski Sędzia Grodz. Trocki.

1. Forteplan mało ograny, jest do zbycia, nie opisuje się doskonałości sztuki jego ani powierzchni, ceny, osoby życzące podobnego nabycia dowiedzą się z obezrzeniem, i sądzić będą podług ich rozumienia. W domie Kapitulnym naprzeciw Skopówki.

1. Dyymas Gertman na sukcesorach zeszlęgo Felixa Kukiela Regenta, Dekretem Sądu Głównego Lit. Wileń. Depart. 2go mając sobie sądzoną summę złotem czer. zł. 347 a monetą srebrną zł. pol. 1138 gr. 11 ma zamiar oną przelać. Zyczący zatem nabydź wlewkiem ten stosunek, raczy zgłosić się do Regenta Granicz. Ptu Wileń. Sakowicza mieszkającego w pałacu Senatora Ogińskiego na Rudnickiej ulicy. Ze strony zaś Aktora zapewnia się, wszelka w układzie powolność i łatwość.

Roku 1822 mca apryla 24 d. Takowe ogłoszenie może Redakcyja Kuryera Litt. umieścić w druku Józef Naborowski Grodz. Wileń. Pisarz.

1. Dom drewniany z placem wieczystym w Mieście Kownie sytuowany na Ulicy Mytniej W. JPana Dominika Dąbrowskiego Porucz. wojsk Ros. jest do zbycia, życzący ony dom nabyć, może się zgłosić do Pana Felixa Uszaka w Kownie na teyże ulicy mieszkającego.

1. Gdy WWni Maciej i Barbara Pawłowscy burmistrze miasta Wilna w terminie 6. Jęrzego 1822 roku sądzoną dekretem Grodzkim Wileńskim summę rubli srebr. 998, niżej podpi-

sanemu całkowicie bez uchybienia wypłacili, niżey więc podpisany, jak uprzednio awizował przez Kuryera Litewskiego o należeniu się sobie od WW. Pawłowskich summy wskazanej powyższym wyrokiem, tak dopiero odebrawszy pieniądze, publicznie także przez Kuryera zawiadamia, że żadney już do WW. Pawłowskich pretensyi nie ma. Dnia 24 apryla 1822 r. F. Wróblewski Med. dektor.

Może Redakcyja w Kuryerze umieścić Prez. Gr. Wileń. Adam Dauksza.

1. Niżey podpisany uwiadomiam łaskawą publiczność, że ktoby życzył brać lekcya jazdy konney, lub chciał mieć koni najeżdżanych pod wierzchnią jazdę; to może do mnie zgłosić się, a ja przyrzekam to spełnić jak najakuratniey. Przyymuję też chłopcow do nauki bereyterskiej i sposobu angelizowania koni lub onych leczenia; można też mieć do najęcia koni pod wierzchnią jazdę, za cenę umiarkowaną. Mieszkanie moje na ulicy Troekiey w domu XX. Dominikanów pod Nrem 390. Franciszek Milewski.

1. Józef Zieliński szlachcic porzucił żonę Konstancyą z Kudelskich Zielińską w roku 1811 febr. 8 dnia będącą w ciąży, mającą naówczas lat 18 w parafii Dubieńskiej, powiecie Dubieńskim w gubernii Wołyńskiej w folwarku Listwinie dziedzictwa Jenerata Karwickiego i dotychczas nie powrócił, wzrost i fizyognomija onego opisuje się w następnym sposob: wzrostu miernego figury równey, włosów czarnych, oczy błękitnych, nosa pociągłego, gęby szerokiey, twarzy białobłdawey, gładkiey, mający naówczas lat 28. Niży pisząca się uprasza, iż ktoby o onym wieział że jest gdziekolwiek jeszcze przy życiu, iż jeżeli już umarł, ażeby raczył uwiadomić do Konsystorza Łuckiego w guberniją Wołyńską Dat roku 1822 msca febr. 19 dnia.

1. Nowe Warszawskie Kapelusze znajduj się w Magazynie Józefa Kopscha.

K o n c e r t.

2. JP. Renner znajomy Publicznosci, chcący przed wyjazdem swoim piękną zostawić pamiątkę i przyczynić się do pomnożenia funduszu Towarzystwa wspierania niedostatnich uczniów uniwersyteckich, którego jest członkiem, ma dać Koncert instrumentalny i wokalny w następujący piątek to jest: d. 28 b. m. na rzecz tegoż Towarzysta. Inni członkowie swojemi talentami wspierać i uświetniać go będą. Szczegóły Koncertu afisz ogłosi.

2 Nowo przybyły artysta z St. Petersburga Franciszek Kohaut, ma honor uwiadomić Przeswietną Publiczność, iż dziś we środę to jest dnia 26 apryla 1822 roku, dawielki Koncert na Waltorni i instrumencie zwanym, Trombino, w

którym Pan Reut, znany z pięknego talentu na skrzypcach, i muzyka półku Izmaytowskiego gwar dyi łącząc się wspólnie z wydawcą koncertu, miłą Przeswietney Publiczności sprawią zabawę.

2. Roku 1821 apryla 14 dnia oświadczenie imieniem w Bogu Przewielebnego F. Szymona Sárneckiego Prowincyała OO. Bonifratrów prowincyi Litewskiej wespół z manifestem zanosząc się w następney rzeczy. Iż gdy Sąd Ziem. Ptu Wileń. późniey Sąd Główny Litewsko Wileński Departamentu zgo wyrokiem swym pewną dla konwentu i szpitala Bonifratrów Wileń. zasądził sumę na wszelkim majątku Ur. Józefa Woyoaga, od którego wyroku założywszy do Rządzącego Senatu appellacyą zamitrzęzył dla konwentu i szpitala satysfakcyą, i różne z majątkiem swym Woydagi zwanym w powiecie trockim w parafii Otitskiej położonym poczynił fryarki i wyprzedaże; w jakowey nieprawnsy czynności, zbocznego chwycił się sposobu, iż prezentował kwitacyą sibly od konwentu Bonifratrów Wileń. wydaną; jak przekonywa list Ur. Michała Kagiella Adwokata subselliiw Troc. w roku idącym 1822 marca 25 dnia do tegoż prowincyała pisany, jakowym skutkiem swojey czynności Ur. Józef Woydag krzywdzi konwent i razem brata swego Rafata Woydaga teraz Bonifratra schedę z prawą sukcesyją mającego: owoż gdyby wiary do owey to jakieys kwitacyi nie przykladał i siebie nie zdradzał, deklarując o to mieć proceder takowe oświadczenie do Gazety umieścić postanawiając jako proszony plenipotent one podpisuje. Dat ut supra Ignacy R. Gawroński Adwokat.

Roku 1822 miesiąca kwietnia 14 dnia. Przed Aktami Ziemskimi Ptu Wileńskiego stawając obecnie W. Ignacy R. Gawroński Adwokat powyższe oświadczenie wpisać do protokulu podał i w onym własnoręcznie podpisał się.

Przyjąłem Jan Zienkowicz Wil. Ziem. Reg.

Roku 1822 missiāca apryla 18 dnia takowe oświadczenie Redakcyja może umieścić do Gazet Kuryera Lit. poświadczam Prez. Wileń. Ziem. Michał Sawicki.

2. U Stolarza Pommara przeciwko Dominikańskiego Kościoła jest rozmaitych Memblow i posadzki w różnym gatunku do sprzedania za pomierną cenę.

Kocz do sprzedania.

2 W domu JPana Maxa na Wileńskiej ulicy znajduje się do sprzedania kocz Wiedeński zupełnie nowy na cztery osoby równie piękny do użycia w mieście jak i wygodny do podróży, o cenie można się dowiedzieć u JP. Maxa lub w domu JW. Kostrowickiego v. Marszałka za Raddnicką Bramą u właściciela.

Wyjeżdża za granicę.

2. Do Austrii do miasta stolecznego Wiednia obywatel Ptu Zawil. Antoni Kociel z synem Waleryanem i lokajem Andrzejem Wutowiczem.

Obserwacje meteorologiczne.	Czas obserwacji	Wysokość Barom.	Wys. Ther. Reau.	Wiatry.	Odmiana w powiet.
}	dnia 24 średnia	27 cal. 9,36 lin.	+ 11,03 stopni	Zachodni	Pogoda
	dnia 25 średnia	27 — 8,33 —	+ 11,35 — —	Południowy	Pochmurno
	dnia 26 godz. 5	27 — 6,0 —	+ 10,75, — —	Południowy	Pochmurno

Wilno dnia 26 Kwietnia 1822 Roku v. s.

O g ł o s z e n i e.

1. Od Litewsko-Wileńskiego Gubernialnego Rządu. Litewsko-Wileńska Skarbowa Izba, zapobiegając różnym wydarzyć się mogącym w Powiatowych Exakcyach nadużyciom; i stojąc się do prawideł o utrzymywaniu w nich porządku prawem przepisanych, postanowiła: aby każdy przynoszący do Exakcyi podatki i jakiego bądź rodzaju pieniądze, w tej sznurowey xiędze, w której percepta czyli przychod onych zapisuje się, poświadczał za własnoręcznym w tejże xiędze podpisem, w tych słowach: „Takowa ilość pieniędzy rubli i kopiełek N. (wymieniając summę wyrazami, a nie liczbą) w monęcie NN. opłaciłem: kwit dnia dzisiejszego pod N. takim to przyjąłem” ci zaś z przynoszących do Exakcyi pieniądze, którzy pisać nieumieją, mogą do tego uprosić kogo bądź piśmiennego; przy czym taż Izba Skarbową osądziła rzeczą potrzebną ostrzedz każdego wnoszącego do Exakcyi pieniądze, że wydając się kwity mają być pod Numerem za podpisem Exaktora i Buchaltera, i ze Skarbową pieczęcią, oraz z posezególniem rodzaju podatku czyli innego poboru i ilości opłaconych pieniędzy i raty, i że wszelkie inne bez tej formalności rewersa za żaden dowód przyjęte nie będą. Rząd Gubernialny Wileński, uważając, że przez podpisywanie się czyli zarewersowanie w sznurowey xiędze wnoszącego do Exakcyi podatku lub inny rodzaj pieniędzy, nietylko udowadnia się ilość summ do skarbu wchodzących, lecz i czyni się dla każdego opłacającego pieniądze bezpieczeństwo, na przypadek utraty exakcyynego kwitu, gdyż takowe zarewersowanie o ilości zapłaconey summy i przyjęciu kwitu, w każdym wydarzeniu będzie dowodem: że się Skarbowi uiścił; oraz osłonią się obywatle od tej odpowiedzialności, która na nich niekiedy spadać zwykła, z racyi nie wciągnięcia przez Exakcyę w perceptę wniesionych pieniędzy i zagubienia kwitów. Obowiązuje wszystkich opłacających do Exakcyi podatki i innego rodzaju pieniądze, aby nie czyniąc żadnych wymówek, rewersowali w xiędze sznurowey wedle formy wyżej przepisanej, o ilości opłaconey summy, i odebraniu z Exakcyi kwitu, gdyż tego wymaga porządek prawem przepisany i własne Obywateli bezpieczeństwo. Datt w Wilnie 1822 roku apryla 18 dnia. Oryginał takowego ogłoszenia za podpisem w Rządzie zasiadających i korektą Sekretarza.

1. W skutek Naywyższego utwierdzenia marca 14 dnia 1821 roku postanowionego o domach gościnnych, restauracyach, kawiarniach, traktyerach i garkuchniach, stosownie do onego i do Ukazu Rządu Gubernialnego wileńskiego od 21 grudnia za Nr. 30.805, 1821 roku nadesłanego, miasto powiatowe Telsze ogłasza powtórnie, iż w tym mieście zostaje jeden Traktyer nie wzięty w arandę przez aukcyę; mocą tegoż postanowienia § 15 dopuszczają się kupcy, mieszczanie i włościanie, mając świadectwo na prawo handlu wedle 20 § o dobrej konduity i niezadłużeniu się atestata, a więcej podwyższając do Skarbu mieyskiego opłatę za wolność utrzymywania Traktyeru, otrzyma z Ratusza Telszewskiego kontrakt na lat 3½ z terminem otworzenia początkowym Traktyeru dnia 1. junii 1822 roku, a licytacye odbywać się będą: pierwsza dnia 20 apryla, druga dnia 27 tegoż miesiąca, a ostateczna dnia 1. maja roku upływającego. Objawia się, że przystępujący do licytacyi, powinni mieć potrzebne dowody wedle § 39. oraz kaucyę, która wedle Ukazu Rządu Gubernialnego Wileńskiego wyżej datą zacytowanego, może się opierać na domach murowanych w miastach, lub majątkach ziemskich, takż może być przyniesiona kaucya w biletach bankowych lub gotowych pieniądzech w proporcyi trzeciej części arendy roczney, niemniej dom powinien być urządowie

oceniony ze świadectwem o swobodności Sądu Głównego 2go Departamentu; w traktierach których wedle § 24 wolno będzie utrzymywać stoł, herbatę, kawę, przedaż win, wódek zagranicznych i rossyjskich wszelkiego rodzaju romu, araku, likieru, pączu, w ogólności wódek ze zboża § 14 ustawy o poborze trunków, nastojek z tychże wódek wyrobionych miodu, piwa i porteru angielskiego, oraz wyrobionych w Rossyi na sposób angielski: nadto: mieć nie więcej nad dwa bilardy, o dalszych wolnościach i ostróżnościach w kondycjach przedlicytacyynych wyrażono będzie, i nadto: chcący zrozumieć całe postanowienie o traktyerach, domach gościnnych, restauracyach, kawiarniach i garkuchniach, może one czytać w każdym czasie w Ratuszu mieyskim Telszewskim, o czém przez niniejsze ogłoszenie podając Ratusz Telszewski do powszechney wiadomości, aby się jawili na terminie wyżej wyrażone zyczący utrzymywać w Mieście Telszach Traktyer na licytacyę ze wszelką gotowością do Sali Ratusza Telszewskiego. Datt 1822 roku miesiąca marca 29 dnia. Przydujący Burmistrz Mackiewicz. Radny Józef Bubel. Radny Piotr Krzyżewicz.

Dziela do przedania znajdujące się w Redakcyi Kurjera Litewskiego.

- Bayki i Przypowieści Ignacego Krasickiego nakł. tow typograficznego sr. kop. 15.
 Dziela Ignacego Krasickiego. podług wydania Fr. Dmochowskiego, tomow 10 nakł. tow typograficznego rub. sr. 6 kop. 60.
 Georgiki czyli ziemianstwo starożytnych rzymian. Poema dydaktyczne. P. Wirgiliusza Marona, przekładania X. Alexego Kotużyńskiego Scholarum Piarum obok z textem łacińskim kop. 58.
 Geschichte des Ursprungs und Fortgangs der deutschen Litteratur bis auf die neuesten Zeiten nebst Auszügen aus den Werken der besten deutschen Dichter und Prosaisten für Liebhaber der deutschen Sprache und Litteratur und besonders zum Gebrauch bey öffentlichen Vorlesungen auf den Russisch Kaiserlichen Universitäten herausgegeben von Benjamin Friedrich Haustein Russisch Kaiserlicher Hofrath und Adjunkt auf der Universität zu Wilna. . . k. 75.
 Instrukcyja do rozpoznania śmierci prawdziwey od pozorney, i ośrodkach jakie przedsiębrać należy do ratowania osób w pozorney śmierci zostających. Wydana przez radę medyczną przy ministeryum spraw wewnętrznych roku 1819, z polecenia JW. Rzymskiego Korsakowa Jenerała piechoty Wojennego Gubernatora Litewskiego i Kawalera na język polski z rossyjskiego przełożona. kop. 5.
 Kawaler Maltański przez Miss Annę Marię Porter. kop. 25.
 Kilka uwag nad konstrukcyą języka niemieckiego kop. 7½.
 Krótki rys życia Witolda, W. X. Litewskiego, przez Antoniego Bolesława Hlebowicza Naucz. Fil. w oddz. nauk liter. i sztuk pięk. i rys. uniw. wileń kop. 40.
 Listy o Włoszech napisane po francuzku w 1785 roku, przez prezydenta parlamentu w Bordeaux, Pana Dupaty, na polski język przełożone. Części 3 kop. 80.
 Nauka praktyczna około rozmnożenia owiec hiszpańskich w Rossyi, zastosowana do użycia we włościach skarbowych i obywatelskich. Ułożona w Ministeryum spraw wewnętrznych i na rozkaz Naywyższy w języku rossyjskim wydana, przełożona na język polski kop. 40.
 Ogrody północne czyli zbiór wiadomości o rozmnażaniu i pielęgnowaniu drzew owocowych i roślin ozdobnych, o inspektach, treybhauzach i oranżeryach, oraz o utrzymaniu roślin kwiatowych w pokojach. OBYWATELSTWU

- PROWINCYI LITEWSKIEY przypisane, przez Józefa STRUMBLĘ, w Wilnie nakładem i drukiem A. Marciniowskiego, 1820 z 6cią tablicami na miedzi rytemi, w oprawie włoskiej z okładką drukowaną. Całe wydanie na papierze klejowym. r. 1 k. 60
- O karmieniu pszczół i o środkach ratowania słabych. Wyjątek z rękopismu Mikołaja Witwickiego o Pszczelnictwie kop. 10.
- O Logice, Metalizyce i Filozofii moralney rozprawa na skutek konkursu ogłoszonego przez cesarski uniwersytet wileński roku 1820 dnia 1go marca do katedry rzeczonych przedmiotów, napisana przez X. Anioła Dowgirda s. p. magistra s. Teologii kop. 75.
- Opisanie nowego aparatu do pędzenia wódki, za pomocą którego prosto otrzymuje się spirytus z oszczędzeniem pracy i opał, przez P. Reutera z ryciń kop. 15.
- O potrzebie i pożytku czytania Pisma s. Wyjątki z dzieł świętych nauczycieli kościoła i innych pisarzy zebrane, przez księdza Leandra Van Essa Benedyktyna dawniejszego opactwa maryjańmünsterskiego w księstwie padenborneńskim, potem proboszcza w Schwalenbergu w księstwie Lippe, teraz profesora uniwersytetu i proboszcza w Marburgu. kop. 50.
- O robieniu papieru ze słomy, siana, ostu, drzewa, kory drzewnej i paździoru lmanego lub konopnego kop. 7½
- Pan Jan ze Swiskoczy, kramarz wędrujący Dziełko uznane przez Rząd cesarskiego wileńskiego uniwersytetu za pożyteczne dla szkół parafialnych — z winietą i dewizą: „Pójdźcie tutaj kochane dzieci, widać, że się uczyć chcecie, to dobrze; zobaczycie, ile na przyszłość z korzystacie z tego.“ Pan Jan rozdział IV. — Nakładem Towarzystwa typograficznego. Wilno w drukarni A. Marciniowskiego 1821. Cena exemplarza kop. 35.
- Pieśni nabożne przez Franciszka Karpińskiego podług ostatniego dzieła tego autora wydania nakł. tow. typ. kop. 10.
- Początki Geometrii analitycznej zastosowanej do linii krzywych i powierzchni drugiego porządku, przez J. B. Biot. Czł. Inst. francuzkiego i t. d. z piątego wydania na język polski przetłóżone przez Antoniego Wyrwicza . . . rub. 2
- Poezye Franciszka Dyonizego Książnina, tomów trzy, nakładem towarzystwa typograficznego rub. 1.
- Rzecz o wprowadzeniu i wielorakiem użyciu kartofli kop. 10.
- Statut W. X. L. nowo przedrukowany nakładem tow. typ. r. 2 kop. 50.
- Sztuka rymotwórcza, Poema we czterech pieśniach, nakładem tow. typ. kop. 15.
- Urządzenie chłopów estońskich krótko zebrane kop. 30.
- Uwagi nad poezją i wymową pod względem ich podobieństwa i różnicy z ćwiczeniami w różnych gatunkach stylu kop. 75.
- Wiadomość o piśmie pod tytułem Ferie Varsavienses kop. 15.
- Wykład teoryi gorzenia przez Ignacego Fonberga U. U. W. kop. 40.
- Wyznania Dziwaka, przez Panią Opie kop. 10.
- Zasady Agronomii czyli nauki o gruntach przez Michała Oczapowskiego rub. 1.
- Zasady Chemii rolniczej, przez Michała Oczapowskiego kop. 50.
- Zasady Rolnictwa rozumowanego Albrechta Thaera, przez Michała Oczapowskiego cz. I. kop. 50.

Oświadczenie.

Roku 1822 apryla 21 dnia oświadczenie imieniem Marcina Janiszewskiego b. Sędziego Gran. Pttu wileńskiego w aktach Ziemskich Pttu Wileń. przeciwko WJPanu Antoniemu Potrykowskiemu Regen. Gr. Pttu Wileńskiego zapisuje się w następney treści: Zeszły s. p. Jan Potrykowski komornik Pttu Nowogródzkiego, ma-

jąc u siebie w gotowiznie sumę, życzył oną sobie zalokować na oblig u Zall. się Marcina Janiszewskiego, z układow wspólnych między zeszłym i Zallcym uczynionych, z dopisywanych procentow siódmych i ósmych i od procentow policzanych procentow, oraz z przeistoczenia złota na srebro wówczas, kiedy kurs czer. złotego w roku 1818 był po złtch 18, a policzonym każdy dukat został po rubli srebrnych 5, w znaczney bardzo ilości oną powiększył, wziąwszy od Zallgo się oblig na rubli srebr. 6,417 w dacie 1818 roku julii 22 dnia, z terminem oddania w roku 1821 msca apryla 23 dnia wydany, obok tego wynagradzając tak znaczne przebory i różne dla siebie czynione dogodności, lub może i z dalszych przewidzeń swoich, zeszły Komornik Potrykowski w teyże dacie jak i oblig, tojest: roku 1818 julii 22 dnia własnoręcznie wydaną assekuracyą, najmocniej zaręczył, że ani sam summy w terminie w obligu opisanym odbierać nie ma prawa, zapewniając dla siebie do życia procent ósmy z góry, ani też successorowie jego, aż po ustalym życiu do lat dwódziestu ściągac kapitalu nie mogą, i nie większy pobierać procent jak piąty, w czem wszystkim uskuteczniając Zallcy między zeszłym nastale umowy, w roku ominionym od całkowitey summy zapłacił procent ósmy, co poświadcza kwit zeszłego w roku 1821 apryla 23 dnia wydany, w którym na siebie i na successorow swoich włożył obowiązek, we wszystkim zadość uczynić wydaney przez się assekuracyi, nadto jeszcze wydanym osobnym dokumentem w tymże 1821 roku apryla 23 dnia za przebrany procent, za rok 1817 skończony w 1818, wówczas kiedy summa takowa przez zeszłego była u W. Kukowicza, dozwolił z procentu dla successorow wypadajęcego piątego, roku pierwszego, a czego by nie stało to i drugiego potrącić wypadajęcą należność. Gdy zeszły s. p. Komornik Potrykowski w roku 1821 augusta 22 dług śmiertelności wypłacił, wraz Obżall. Regent Potrykowski brat zeszłego, któremu oblig dostał się, przez list swój tegoż roku i miesiąca 25 dnia przez żonę swoją adressowany, o uzyskanie części kapitalu przyniosł dopominek, a lubo będąca osobiście w domu Zallgo się żona Obżall. Regenta Potrykowskiego o wszystkich zaszytych między zeszłym, a Zallm postanowionych umowach, na prawnie sporządzonych dokumentach opartych zawiadomioną została. Jednak Obżallny Potrykowski nie kontentując się tem uwiadomieniem, przez list powtórnny 8bra 1go dattowany, znowu o oddanie pieniędzy dopraszał się, i niby użył od siebie przyjaciela W. Sowieтника Łopuszyńskiego, aby weyrzał w tranzakta zeszłego brata swojego, któremu przez Zallgo się wszystko okazany było, i ten, o wszystkim Obżall. opowiedział, w ostatecznym zaś swym liście w roku terażniejszym miesiąca januaryi 9 dnia pisanym, jakby o niczem prócz obligu nie wiedzący Obżallny Regent Potrykowski, nie tylko summy dopomina się, lecz że i procentu nie przyymie oświadczył, a przepomniał aż nadto o tem, że kapitalu do lat dwódziestu zyskiwać nie ma prawa, ani procentu zaś, nietylko na terażniejszy s. Jerzy apryla 23 dnia, lecz i w roku przyszłym w zupełności nienależy się, skutkiem postanowień swojego antecessora w aktach publicznych Ziem. Pttu Wileńskiego umieszczonych. Gdyby więc Obżallny Antoni Potrykowski Regent Gr. Pttu Wileń. z nikim za obligiem wyżej wspo-

Wilno dnia 26 Kwietnia 1822 Roku v. s.

3 Niżej własną ręką podpisany. Czernihowskiej Gubernii, mieszczanin miasta Nowozybkowa Matwiej Alexiejewicz Popow; czyni oświadczenie z najsolenniejszym manifestem z pobudek następujących: Wileński Obywatel Radny Magistratu Bazyli Ardecki, trzymając arędą dom Gościnny w mieście Wilnie za swoją kaucyą użył żalującego się pod rokiem 1812 do pobierania z tegoż domu dochodów, na pewność jakowych, żal. wydał temuż Radnemu Ardeckiemu assekuracyjny zapis z ewikcyą na funduszu i towarach żal. się w mieście Wilnie znajdujących się, a chociaż ta umowa i assekuracja ułatwiona należytnym skutkiem, żadna najmniejsza niepozostała nawzajem żąd pretensya, jednak że assekuracyjnego zapisu na wiele czynionych rekwizycyi żal. się, Radny Ardecki nie powrócił, wymawiając się niewynaydziem jakby oney, między mnóstwem różnych papierow, w znaczney części w czasie nayscia nieprzyjacielskiego w tymże 1812 roku roztraconych, późney zaś tenże Radny Ardecki wydał się do St. Petersburga szukając swojej córki, znaczny czas tam zabawił powróciwszy wpadł w ciężką chorobę i w niej długo obłożnie leżąc, życia dokonał niezwróciwszy powyższy żal. się assekuracyi, gdy więc takowey assekuracyi lat 10 już upłynęło, a takowa wydana była tylko z okazji utrzymywania domu gościnnego i jako w rzeczy już ułatwioney nie nieznaczyła i do żadnego innego obiektu użytą być nie mogła, to żal. się też assekuracją wedle powieści zeszłego Radnego Ardeckiego uważając za przepadłą, był zupełnie spokojnym, nieprzewidując żadnego żąd niebezpieczeństwa lub nadużycia, mimo to jednak jak żal. się przypadkiem dowiaduje się powyższa assekuracja znajduje się u Hieronima Ardeckiego mającego po mieszkaniu w klasztorze Wileńskim s. Duchy OO. Greko Rosyjskich, to jest u syna zeszłego Radnego Ardeckiego, i że na drugiey stronie takowey assekuracji jest napisany oblig na 3000 rubli srebrnych jakby od żal. się, zeszłemu Ardeckiemu Radnemu zawinione w tenczas, kiedy żalący się nigdy takowey, i najmniejszey summy u zeszłego Radnego Ardeckiego niebrał, niepożyczał i pod żadnym względem onemu niezawiniał, a żąd obligu i żadnego w tey mierze pisma niewydawał, przeto, gdy takowy oblig jest zfałszowanym jedynie na wyzucie żal. się z jego sytuacji, więc w takowym wydarzeniu żal. się zapisując oświadczenie wespół z manifestem zapowiada, iż tenże oblig czyli innego tytułu skrypt na assekuracji powyżey zmienionej, jakby zapisany, jest zfałszowany sfabrykowany, że nigdy żal. się żadnych pieniędzy u zeszłego Ardeckiego Radnego i u jego syna niebrał, niepożyczał, obligu i żadnego skryptu obowiązującego onym opłatę niewydawał, i że podpis u powyższego obligu nie jest ręki żal. się, a co wszystko nawet najsolenniejszą przysięgą żal. się w Ewazyi udowodni, razem też ostrzega żal. się wszystkich w ogólności, żeby nikt takowego sfalszowanego, zfabrykowanego na assekuracji obligu nie nabywał, bo żal. się nietylko że nie jest winnym, lecz sam za karteczkami 1814 i 1815 roku od zeszłego Radnego Ardeckiego wydanymi, na należność, gdyby zaś successor zeszłego Radnego Ardeckiego, syna Hieronima Ardeckiego, takowym skryptem sfalszowanym nikogo nieuwodził i niewystawiał przed wierzycielami oycowskiemi i swojemi za jakowy fundusz, niniejsze oświadczenie z manifestem będzie umieszczone w Kuryerze Litewskim, a celem unikczemnienia takowego skryptu czyli obligu jako sfalszowanego, żal. rozpoczynając właściwym porządkiem proces, niezanieciba sprawę takowey fabrykacyi, dla zyskania na nim kar właściwych wysledzić, jakowy też w tym porządku zapisując manifest i oświadczenie, własną one podpisuje ręką. Datt w Wilnie 1822, miesiąca marca 21 dnia. (podpisano) sej pro-

test sobstwennuju mojeju rukoju podpisuju nowozybkowski mieszczanin Matwiej Alexiejewicz Popow.

Roku 1822 marca 21 dnia przed aktami miasta Gubernskiego Wilna stanawszy obecnie Czernihowskiej Gubernii mieszczanin miasta Nowozybkowa Matwiej Alexiejewicz Popow takowe oświadczenie wpisać do Akt wieczystych podał przywilejem Ignacy Misiewicz Mag. Reg. Czytałem J. Pawłowicz.

Przedaż towarów.

3. Od Wileńskiej Składowey Tamożni ogłasza się, iż w niey dnia 25 terażniejszego miesiąca i dalszych dni, zrana od godziny 8miej, będą przedawane przez publiczną licytacją następujące towary skonfiskowane, a mianowicie: jedana beczka araku dwanaści ankarow mocy 14 $\frac{1}{2}$ gradusow; jedana półbeczka araku miary dwa i pół ankarow mocy 14 gradusow; jedana beczułka araku miary trzy ćwierci *stekana* mocy 14 gradusow; jedana beczułka prostey wódki, miary dwie butelki; jeden kaftan nankinowy granatowy nowy, drugi takiż stary; jedana stara szuba; jedana para trzewików starych.

Zarządzający von Smitten.
Sekretarz Perfiljew.

3 Niżej podpisani znajdując zażalenie w imieniu WW. Wincentego brata, Marcyanny Róży i Konstancyi siostr Rodzeństwa Daleckich w dniu 14 apryla ter. 1822 roku w aktach Ziemskich Wileń. przeciwko żalącym się zapisane, w którym prócz obelgi na dotknięcie honoru, i fałszu dla omamienia wiary publiczney, nie znajdując nic rzetelnie zamieszczonego: aby na moment rzeczony zażalenie obojętnego w uwadze powszechney niezajmowało rozumienia, żalące się acz z naczulszą nieprzyjemnością zmuszeni remanifestować się dla wyjaśnienia rzetelności i odróżnienia fałszu od prawdy, oraz dla zabezpieczenia od usurpacyi zawłaszczoney przez obżałowanych Daleckich w exdywizyi JW. Marszałka Wańkowicza Schedy WW. Rewkowskich na imie zeszłego s. p. Xięcia Antoniego Giedroycia Pralata i Kawalera zasądzoney: którego imie żalącym się do promowania w exdywizyi Olgieniańskiej przerzeczoney kategorii kondycjonalnie tylko użyzione było, a pretensya całkowita dwóch tysięcy rubli srebrnych za obligami od JW. Wańkowicza wydanemi z procentami żalącym się Rewkowskim przynależało: o czem żyjący JW. Marszałek Wańkowicz nieubliży świadectwa, że obligi Rewkowskim służące kondycjonalnie tylko na imie zeszłego Xięcia Pralata Giedroycia przemienione zostały: w czem autentyczne solenności każdego w powszechności przekonac, są zdolne. Aby przeto Schedy w dobrach Olgienianach na rzecz zeszłego Xięcia Pralata Giedroycia zasądzoney własnictwem do WW Antoniego Sędziego i Jakóba braci Rewkowskich z dalszego ich Rodzeństwa przynależną rzeczony WW. Daleccy nie przełrymarczyli, pod ewikcyę komukolwiek bądź niepodprowadzili, i w układy onej z kimkolwiek o wyprzedaż lub zastawę nie wchodzili, i z nikim kontraktow w tey kategorii jako do ich własnictwa nienależney niezawierali, żalące się przez niniejsze oświadczenie publiczność zawiadamiają i ostrzegają, dla dójścia zaś wiadomości każdego do awizacyi Kurjera Litewskiego dla opublikowania podać determinują. Co się zaś tycze niedorzecznościow w piśmie oświadczenia przez WW. Daleckich przeciwko żalącym się wywartych, gdy te same siebie unikczemniają i na odpowiedź niezasługują, żąd żalące się od obelżywey emulacyi dalekiemi będąc, w niepamięci zostawują, a tylko aby przekonac powszechność, że WW. Daleccy żadnych do żalących się pretensyi niemają i mieć zgola one nie mogą owszem że Rewkowscy i Szalewiczowie mają rzecz do do-

pomnienia się tak o zawłaszczenie po zeyściu ś. p. Xięcia Prałata Giedroycia Schedy w Olgienianach z exdywizyi JW. Wańkowicza przysądzoney, jako też o kalkulacya z administracyi kilkoletniey folwarku Starey Rudni, i inne rzeczywiste pretensye dokumentami zeszłego Xięcia Prałata zabezpieczone, wkrótce o tem obżałowanym delatorom urzędowe uczynią w dopominku objaśnienie. Nikczemność pretensyy przez WW. Daleckich mniemanych, wykazują przez zeszłego ś. p. Xięcia Prałata Giedroycia wydawane, a żalącym się postępujące różne dokumenta. Te okaza, że nie Rewkowscy i Szalewicz WW. Daleckim, lecz obżałowani Daleccy Rewkowskim i Szalewiczom do wypłacenia i bonifikaty znaczney summy zostaną w obowiązku, nim przeto do wyklarygowania rzeczywistości pojaśnionych żalące się przedsięwezmą środki, tymczasowię niniejszy naysolenniey zapisują remanifest. Pisan roku 1822 miesiąca apryla 18 dnia.

Franciszek Rewkowski b. Deputat wywod Oszmiań. Kazimierz Szalewicz S. Z. P. S.

Roku 1822 miesiąca apryla 20 dnia. Przed Sądem Grodzkim ptu Wileńskiego stawając obecnie Adwokat W. Jan Kniaziewicz, takowy remanifest do akt podał. Prezydent Adam Dauksza, Józef Horodeński Sędzia. Antoni Pomarnacki Sędzia.

Przyjąłem i że jest w Aktach poświadczam Jan Pawłowicz Regent Sądu Grodzkiego Powiatu Wileńskiego.

Może Redakcyja do Gaz. Kur. Lit. umieścić. Prez. Grodz. Wileń. Adam Dauksza.

Dzierżawa Traktyerow.

3 Mocą Naywyżey utwierdzonego dnia 14. marca, roku 1821 postanowienia o domach gościnnych, restauracyach, Kawiarniach, Traktyerach, i Garkuchniach, Skutkiem oraz Ukazu Litewsko Gubern. Grodzień. Rządu pod dniem 30 septembra 1821 roku z Exemplarzem Naywyższego postanowienia pod N. 17357 nadesłanego, przez niniejsze ogłoszenie Ratusz Miasta Nowogródka wzywa każdego zyczącego wziąć w arzędę na lat cztery i miesiący siedm, ustanowione w mieście powiatowym Nowogródku dwa traktyery: jakowe mieścić się będą w samym Rynku, na wzięcie których wedle postanowienia § 15, dopuszczają się kupoy, mieszczanie i włoscianie, mający świadectwa na prawo handlu i mający wedle § 20 o dobrej konducie w regularnym postępowaniu attestata, do czego, należy mieć dowod dla pewności coroczney opłaty o niezadłużeniu się za utrzymanie traktyeru prawnie uczyniony. Licytacya odbywać się będzie w Miejskim Nowogródzkim Ratuszu w dniach następnych, 12m, 15m, i 18m miesiąca maja idącego 1822 roku, po ukończeniu jakowey, ci którzy odzierzą w Nowogródku traktyery, wezmą od Ratusza kontrakta na walorowym papierze z początkowym dla utrzymywania terminem od dnia 1 junii 1822 roku; w jakowych kontraktach będzie pojasniono, co można utrzymywać, a to odpowiednie § 24 stół, herbatę, kawę, przedaż win, wodek zagranicznych i rossyjskich, wszelkiego rodzaju romu, szromu, likierow, pączu, w ogólności wodek ze zboża wedle § 14 ustawy o poborze z trunkow miodu, piwa, porteru angielskiego, oraz wyrabianych w Rossyi na sposob angielski, niemniey, mieć nie więcey nad dwa bilardy; co się zaś tycze dalszych prawideł i wolnościow mający zamiar należec przy licytacyi w Ratuszu z ogólnego postanowienia dostatecznie poinformują się. O czym Ratusz Nowogródzki dając wiedzieć powszechności każdego z zyczących utrzymywać w Nowogródku traktyery na powyżey opisane termina do licytacyi ze wszelką gotowością oczekiwać będzie. Roku 1822, miesiąca marca 5 dnia. Burmistrz Johan Trybell, Symon Zdanewicz Radny, Franciszek Samoyło Pisarz. Za zgodność świadczę Expedytor Rządu Guber. Lit. Grod. J. Krupowicz.

3 W domie należnym dawniey do dziedzictwa starozakonnego Abrama Leybowicza Słasberga, za Zamkową bramą przy górze zamkowej pod N. 484 sytuowanym, a przez Dekret Sądu Ex-

dywizorskiego w roku 1815 januaryi 2 dnia między jego wierzycieli rozdzielonym, znajdując się do wynajęcia od frontu naprzeciw kościoła Katedralnego na dole izba z przepierzaniem, dwoma ciemnymi alkówkami, i dwoma stancyami, naprzeciw przez kurytarz od dziedzińca dwa pokoje, wewnątrz zaś dziedzińca stajnia, wozownia, i szpichlerz, oraz sklep. Zyczący nając takowe mieszkanie znajdą informacyą dostateczną u J. Pana Józefa Buczyńskiego Murgrabiego Pałacu Radziwiłłowskiego, Kardynalia zwanego, tamże mieszkającego.

5 Niżey podpisany ma honor uwiadomić szanowną publiczność, iż znajdując się niego pojazdy nowe do sprzedania, jako to: imo karetta poczworna nowa, wcale modna. 2do karetta podwójna nowa, takż modna, 3tio koczów trzy nowych w naymodniejszy guście, 4to kocz nowy modny, fassonem peterzburskim, 5to karetta podwójna używana, 6to siodła rozmaite miękie i damskie. Te wszystkie pojazdy za umiarkowaną cenę, i zapewne dogodną szanowney publiczności sprzedane być mogą, o dobraci zaś, onych i mocy, jak równie i mechanicznie wrobocie niżej podpisany ma honor zapewnić szanowną publiczność, że są jak naylepiey zrobione, i z naylepszego drzewa, oraz całego materyalu; jak tego, tyłokrotnie niżej podpisany dał już dowody; gdzie z wdzięcznością od kupujących u niego pojazdy był wspomniany. Pojazdy te widzieć można w każdym czasie u tegoż niżej podpisanego mieszkającego w domu W. Każyńskiego przy Teatras.

Jan Wilczyński Siedlermeyster.

3 Niżey podpisany podaje do wiadomości iż w majątku zwanym Papiernia w Gubernii Grodzieńskiej w Powiecie Lidzkim położonym, a należnym do JW. Kostrowckiego, byłego Kapitana Artylleryi i Kawalera, umarł Michał Dziakoński Komornik Powiatu Słonimskiego, po którym została uboga ruchomość i dwa stare małe ceny konie; uprasza się aby successorowie zmarłego Dziakońskiego Komornika przybywali z dowodami prawnemi dla odebrania takowych spadkow i zarewersowania z onych przyjęcia, jeśli by zaś w przeciągu trzech miesięcy nikt się o to nie jawił, wspomniane pozostałości zostaną, oddane Policy Powiatu Lidzkiego Józef Ruszlewicz.

Znalezione Papiery.

4 Znalezione są papiery służące W. Piotrowi Chodasewiczowi Komornikowi ptu Trockiego; ale zachodzi trudność w oddaniu jemu osobiście tej jego własności; uprasza się zatem, ażeby sam przybył do majątku Zabeliszek w powiecie Kowieńskim położonego, w bliskości Kieydan, dla ich odzyskania; i żeby był opatrzony świadectwem, że jest rzeczywiście tym Piotrem Chodasewiczem Komornikiem, któremu te papiery służą.

4 W Jmć Panna Konstanya Normuntowiczówna urodzona ze Szwykowskiej, z Litwy z ptu Trockiego, przed kilkunastu laty poszła zamąż za Jelskiego, i z nim osiadła koło Mohilowa. W tem małżeństwie dwie zostawiwszy córki zmarła. Familia zeszłej z Narmuntowiczów Jelskiej, nie wiedząc o terażniejszym pobycie tych Panieli, a mając bardzo ważną tego potrzebę, uprasza wszystkich obywateli, czyto Mohilewskiej Gubernii czy innych, o Pannach Jelskich wiedzacych, aby chcieli o tym dać wiedzieć listem do Wilna, adrestując do Kazimierza Piaseckiego Adwokata, który mieszka w domu własnym przy zaułku Sto Michalskim pod numerem 111. Może Redakcyja Kuryera Litewskiego do druku przyjąć. Prezydent Grodz. Pt. Wileń. Adam Dauksza.

3 Niżej na podpisaniu wyrażony, na mocy plenipotencyi i ra skutek żądania syna mego Ludwika Pinabla. Półkownika komenderującego Brzeskim piechotnym półkiem poswiadczam niniejszem dla doycia wiadomości interessowanych, że W. Martyni d'Aubigne, półkownik woysk francuzkich, zawarty kontrakt o dostawkę prowiantu i furazu dla Brzeskiego piechotnego półku, jako człowiek honorowy uzupełnił i o wszystko się rozliczył, w czem ma wydaną wzajemnie przezemnie kwietacyą oraz zwrócony rewersalny kontrakt. Gdy wszakże mimo wypełnienie zawartych w kontrakcie warunków, daje się słyszeć wieść, iż W. Martyni d'Aubigne pomienionego kontraktu nie uzupełnił, dla zniesienia przeto wszelkiej obojętności i znikczemienia mylney opinii, winieniem Publiczność za wiadomić, iż nieraz rzeczony W. półkownik Martyni d'Aubigne rachunek z synem moim Ludwikiem Pinablem półkow. i kawaler. wynikły dostatecznie zaspokoił i ukończył. Jakowe poświadczenie dla umieszczenia w Lit. Kuryerze podpisuje. Datt 1822 roku aprila 15 dnia w Wilnie.

Jan Pinabel Nadworny Sowiełnik i Profesor.

Publiczna sprzedaż majątku.

2. Od Litewsko Grodzieńskiego Rządu Gubernialnego ogłasza się: iż w tuteyszey gubernii w Powiecie Prużańskim położony majątek Haleny nazwany 63 dusz mający, z ziemią, zabudowaniem i wszelkimi do niego należnościami, do bylego słonińskiego powiat. Kaznaczeja Rady Tyt. Skoczynskiego, z powodu niedostatku skarbowych pieniędzy na nim liczących się w ogóle rub. sr. 3,534 96½ kop. i assygn. 1,025 r. 19½ k., przeznaczony na publiczną sprzedaż do kupienia którego wzywają się życzący nabydź, którzy też mają przybywać dla targów na terminy dnia 12 i 13 następującego czerwca do prużańskiej szlacheckiej Opieki, a na trzeci ostateczny do tego Rządu we trzy miesiące od dnia wydrukowania, które później nastąpi w Gazetach Petersburskich, lub Moskiewskich. Dnia 14 kwietnia 1822 roku. Expedytor Krupowicz.

Obwieszczenie.

2. Kommissyja Sądowa Edukacyyna na Gubernii Litewskie, Białoruskie, Mińską i Obwod Białostocki ustanowiona, podaje do wiadomości, iż po zeszyłm Woiewodzie Chomińskim, za dług od niego funduszowi edukacyynemu rubli srebrnych 62,397 kopiejek 20½ wynoszący; przez dekret Sądu Exdywizorskiego w roku 1811 miesiąca marca 8 dnia ogłoszony, wydzielona dla funduszu Edukacyynego scheda, w Gubernii wileńskiej powiecie Szawelskim leżąca, to jest fundum Tryszki z całym obrębem gruntów krescencyynych z miasteczkiem Tryszki, i wsiami Słoboda podmiejska, Leylany, i część Dyrnejek, z karczmami, gruntami, łąkami i lasami, w jednym obrębie włok 165 morgow 27, przętów 207 obszerności, a dymów wszystkich 82 zawierająca; padto z młynem wodnym już po dekrete Exdywizorskim nanoworygowanym, wybywać się będzie przez publiczną licytacyą na czynsz wieczysty w Sądzie Ziemskim powiatu Szawelskiego, w obecności tamecznego powiatowego Marszałka, i przy bytności dozorczy honorowego szkół powiatu rosieńskiego W. Michała Chomińskiego, w terminach pierwszym 15 drugim 30 maja, i trzecim ostatecznym 15 czerwca, idącego 1822 roku. Zyczący przeto wyrażony majątek Tryszki na czynsz wieczysty nabydź, z obowiązkiem opłaty od kapitału rubli srebrnych 62,397 kopiejek 20½ dekretem Exdywizorskim na wyrażonym majątku opartego; lub też od summy na licytacyi zwiększyć się mogącey, procentu szóstego na rzecz funduszu Edukacyynego, wzywają się, ażeby dla aktu licytacyi na wyrażone terminy jawili się do Sądu Ziemskiego powiatu Szawelskiego, z przedstawieniem na pewno opłaty procentów i całości samego majątku stosownie do przepisu konstytucyi 1775 roku, ewikcyi odpowiednięj trzeciej części summie szacunkowey na tych dobrach teraz będącey, składającey się z dusz 347 o swobodności przez Sady Główne

zaświadczonych. Wszelkie szczegółowe wiadomości tyczące się takowey licytacyi majątności Tryszek, w terminach powyżey oznaczonych, każdy z kontrahentów znajdzie do przeyrzenia w Sądzie Ziemskim powiatu Szawelskiego. Dat 1822 aprila 21 dnia. Michał Römer aktualny Radca Stanu kommissyji Prezes i kawaler. Regent Franciszek Kalicki.

Woda Aromatyczna Warszawska.

2. Za upoważnieniem Kommissyji Rządowey spraw wewnętrznych i Policyi Król. Pol. na mocy rapportu i approbacyi rady ogólney lekarskiej Warszawskiej.

Podpisany poświęciwszy się oddawna naukom Chemii i Technologii, szczególnie zaś zajmując się rozbiorem soków różnych roślin, doszedł przez połączenie essencyi z rozmaitych aromatów do utworzenia wody spirytualney, która wszystkie zawiera przymioty właściwe kompozycjom tego rodzaju po dziś dzień znanym.

Czasy w których przyznawano podobnym wodom cudowne przymioty już upłynęły. Współczesni są nadto światli, aby w podobnych podaniach nie uznawali dziwaczego szarlatanizmu.

Podpisany zareczyć może, iż woda którą wynalazł, i która sprzedawać się będzie pod nazwiskiem *Wody Aromatycznej Warszawskiej*, ma przymioty prawdziwie zbawienne, którey skutki doświadczeniem się stwierdzą.

Własność i sposob użycia

Dla spędzenia ramatyzmu.

Nacierając lekko części cierpiące po kilka razy flanelą i zaraz potym myjąc je tą wodą, doświadczyć można żądanych skutków.

Dla wzmocnienia żołądka.

Dziesięć do dwunastu kropel wziętych na cukier godziną przed i 4 godziny po obiedzie wzmocniają żołądek, rozpędzają wiatry i wzbudzają apetyt.

Od bólu głowy

Uśmierza go przez tarcie co dziesięć minut skroni, czoła i za uszami.

Ból zębów

Natychmiast ustaje skoro cokolwiek bawełny napojoney tą wodą, położy się na spruchniałym zębie. Wlana do wody deszczowey i rzeczney czyści zęby, wzmacnia dziąsła, nadaje ustom świeżości, odcymuje nieprzyjemny zapach, i chroni od zepsucia zębów.

Jest także pomocną skórce, z której wyciąga plamy, spędza krosty i wraca jey pierwiastkową świeżość.

Skrapiając nią głowę co dwa dni, ułatwia rośnienie włosów, zaradza wylażeniu, i zachowuje przez czas długi kolor ich dawny. Tarcie ciała wodą tą Aromatyczną, a mianowicie po kąpielu, kiedy otwarte pory zdolnieyszymi są do przyjęcia skutków, wzmacnia osłabione nerwy i oddala słabości.

Używa się wody Aromatycznej do oczyszczenia powietrza i oddzielenia z niego zgnitych cząstek, lejąc ją na gorące żelazo, a mianowicie w pokojach osób chorych, gdzie iraczej powietrza odświeżyć nie można, bez narażenia zdrowia cierpiących.

Oprócz własności powyżey wyluszczonych, woda ta ma jeszcze wcale inną szczególną. Wlana dziesięć kropel do wody osłodzoney, tworzy napój równie przyjemny jak orszada, przyspieszając i ułatwiając strawność.

Wlana do herbaty sprawia ten sam skutek. Słowem użyteczność jey rozciąga się do wielu innych słabości, jako to: zasnięcia, słabości, mdłości i t. d.

Dla zapewnienia Publiczności od zfałszowań i szkodliwych kompozycyey, podpisany przyłoży do każdej flaszki swoje pieczęć z literami B. L. N. i własnoręcznie podpise się na każdym doniesieniu, w którym flaszeczka będzie obwinęta, równie

jako doniesienia, które posłużą za znaki w składach wedy Aromatycznej.

W Wileńcu znajduje się w handlu JPani Tekli Fiorentiniowej i w magazynie strojów JPani Nedey. Cena zł. 4.

2. ALEXANDER I Samowładca Imperator Wszęch Rosssy, Król Polski, etc. etc. etc.

UUr. Konstantemu, Leonowi i Antoniemu tudzież successorom Franciszka, Alexandrze matce, Władysławowi, Rafałowi, Teodorowi, Henrykowi, Leopoldowi synom, Freyncie, Marcelli, i Faustynie córkom Hrabiom Krasickim, oraz ich jakich bądź imion współsuccessorom z głów oryginalnie w dział fortuny roku 1743 wchodzących, to jest: JW W. Józefa, Jana, Wincentego i Felixa Hrabiów Krasickich successorom, pozew do Sądu Kommissyi na urządzenie interesów domu Xiążęcego Radziwiłłowskiego Naywyższą Monarszą wolą w roku 1814 februaryi 14 dnia w Chaumont przez Ukaz wydany, ustanowionego, w mieście Guberskim Wilnie działania swe odbywającego, z powodstwa Ur. Michała Zaleskiego b. Podkomorzego Rosieńskiego, massy funduszów nieletniej Xiężniczki Stefanii Radziwiłłówny Prokuratora, wynosi się, oto: Gdy w skutek dekretów Trybunału Lubelskiego w latach 1731 i 1735 między successorami Hrabiów Krasickich co do działu fortuny spadkowej nastąpił, i kompanacji między temi współsuccessorami Krasickimi z jednej a Wieruszczami i Lubowieckimi do teyże fortuny współubiegającymi się z drugiej strony, zawartej; dział fortuny oyczystey i macierzystey między successorami Karola Hrabi Krasickiego Kasztelanu Chełmskiego w r. 1743 apryla 6 d. nastąpił, a w skutek tego, między innemi, dobra Pelzy dawniey do Klucza Malinńskiego należące w Gubernii Wołyńskiej sytuowane, na schedę współsuccessora Wincentego Hrabi Krasickiego oddane zostały; nowy dóbr tych i prawy dziedzic Wincenty Hrabi Krasicki pomienione dobra Pelzy, w r. 1743 września 2 d. Xięciu Michałowi Radziwiłłowi Kasztelanowi Wileńskiemu, Hetmanowi polnemu sprzedał, wszystkich formalności prawnych w tym względzie dopełniwszy. Niemirycze i Pauszowie w stopniu Urszuli z Krasickich ostatniego zamężcia Lubowieckiey, burząc dekreta Trybunału Lubelskiego w latach 1731 i 1735 zapadłe, i praw swych do udziału fortuny między Krasickich podzieloney dowodząc, zagrażają massie Radziwiłłowskiej zajęciem w dziedzictwo czwartey części dóbr Pelzy od Wincentego Hrabi Krasickiey nabytych, i złożeniem sobie summy za kalkulacją postanowioney, mianowicie: gdy Anna z Hrabiów Zamoyskich Xiężna Sapieżyna, przez os. bę Wawrzyńca i Piotra Sarnackich w stopniu Niemiryczow i Pauszów pozewem swym r. 1817 juli 10 d. do Sądu Kommissyi na interessa Radziwiłłowskie ustanowionego, po nieletnią Xiężniczkę Stefanią Radziwiłłównę i jej męse wyniesionym, odwołując się na dekreta w latach 1791 września 20 Trybunału Lubelskiego; 1798 grudnia 7 d. Sądu Gł. Gubernii Wołyńskiej; 1799 maja 10 i juli 17 dekreta zjazdowe na gruncie dóbr Maliny odbyte; dalej na dekret w r. 1801 maja 29 d. w Sądzie Gł. Gubernii Wołyńskiej; a nayszczególniey na dekret zjazdowy w r. 1811 maja 22 d. pod niestanność zeszłego Xięcia Dominika Radziwiłła mimo sąd właściwy i dopełnioną amisyą na gruncie dóbr Janówki zapadły, dopomina się z massy: 1mo odda na sobie dziedzictwem czwartey części dóbr Pelzy; 2do opłacenią summy za kalkulacją z tey czwartey części niestannym dekretem zjazdowym w ilości zł. 144.955 gr. 1 czyli rubli sr. 21.744 kop. 62 postanowioney i 3tio dalszey kalkulacji z teyże części, przy expensach prawnych; z tego zaś rzeczy nastania, gdy massa nieletniej Xiężniczki Stefanii Radziwiłłówny niezaprzeczone ma prawo, ewikcyą do swych prawodawców Wincentego Hrabi Krasickiego i wszystkich w dział, r 1743 apryla 6 d. sporządzony, wchodzących successorów, zastrzeżoną; przeto powołując wyż wymienionych JW W. Franciszka, Konstantego, Leona, i Antoniego Hrabiów Krasickich, oraz ich jakichbądź imion współsuccessorów, z głów oryginalnie w dział for-

tuny r. 1743 apryla 6 d. nastaly, wchodzących; to jest: JW W. Józefa, Jana, Wincentego i Felixa Hrabiów Krasickich, wówczas działających się successorow. do Sądu Kommissyi na urządzenie interesów domu Xiążęcego Radziwiłłowskiego, ustanowionego; zanosi prosby: zobowiazania pozwaneych do ewinkowania, broniienia i zastapienia massy nieletniej Xiężniczki Stefanii Radziwiłłówny od processu i pretensyi JO. Xiętny Anny Sapieżyny, i processu tego skutków; a tak: uwolnienia massy nieletniej Xiężniczki od stosowaneych do niey w odstapieniu czwartey części dóbr Pelzy i placenia summy 21.744 rub. sr. kop. 62 pretensyi, sędzenia na pozwaneych expensy prawnych i tego wszystkiego, co czasu sprawy dowiedzionym będzie, oparcia tego wszystkiego na wszelkich funduszach obżalowaneych ruchomych i nieruchomych, gdziekolwiek okazać się mogących, i na summie w massie Radziwiłłowskiej dla JW W. Krasickich przyznanej z zaszczerzeniem nieważności przelewów tey summy. Z wolnością poprawienia żaloby.

Roku 1822 mca kwietnia 9 dnia. Woźny zeznaje, iż tego pozwu kopią z instancyi JW Michała Zaleskiego b. Podkomorzego Ptu Rosieńskiego massy funduszow i interessow JO. Xiężniczki Jmci Stefanii Radziwiłłówny jeneralnego Prokuratora po JW W. Konstantego, Leona i Antoniego, tudzież successorów Franciszka, Alexandrę matkę, Władysława, Rafała, Teodora, Henryka, Leopolda synów, Freyncę, Marcelkę i Faustynę córki Hrabiów Krasickich, oraz ich jakichbądź imion współsuccessorów, po niegdys Jozefiu, Janie, Wincentym i Felixie Hrabiach Krasickich; dla niewiadomości o mieyscu mieszkania podług Ar. 37 Naywyższej organizacyi do drzwi Sądowych przybieł. i rozprawy przed Sadem Kommissyi na interesa Radziwiłłowskie od Rządu ustanowionym, przy zawołaniu aktoratu JO Xięząt Anny matki, Leona syna Sapieżów zapowiedziałem. Michał Staszkiwicz Woźny Powiatu Wileńskiego.

Roku 1822 apryla 21 dnia przed aktami Kommissyi dla urządzenia interessow Radziwiłłowskich ustanowioney, obecnie stawając Woźny wyżey wyrażony relacją tego pozwu do drzwi Sądnych przybitego urzędownie zeznal. Swiadczę Aktowy Regent Kommissyi Radziwiłł. Jozef Doboszyński.

Takowy pozew że Redakcyja Kuryera Litwoskiego może w Gazecie umieścić zapewniam Jan Petersen Członek Kommissyi Radziwiłł.

Pensya dla Panien.

2. My niżej podpisani mamy honor uwiadomic publicznosc, iż zapozwoleniem Rządu edukacyjnego i łaskawem przychyleniem się Jasnie Wielmożney Grafini Zofii Potockiey, otwieramy pensyą Panien Szlachetnych w Niemirowie na dniu 1 grudnia 1821.

Uczennice będą się uczyły ich Religii, Historii powszechney, i naturalney; Jeografii, Styl pisania Listow, języka Polskiego, Ruskiego, Francuzkiego, Niemieckiego, Koligrafii, Arytmetyki, Muzyki, Tancow, Rysunkow i wszystkich robot przyjemnych i użytecznych, które są ich płci przyzwoite.

Co do warunkow pod jakimi Uczennice będą przyjmowane, Rodzice mogą się dowiedzieć w samym instytucie, położonym blisko browaru na końcu miasta Niemirowa. Jan i Eleonora Händselowie.

Doniesienia.

2 Dom po części mirowany. w części drewniany na ulicy Tatarskiej pod N. 673 przez Gazetę Kur. Litewskiego od N. 30 do wybycia ogłoszany, został wyprzedany JW W. Okrasimskim Sędziom, o czem tenże sam który w powyższych numerach awizował uwiadomienie podpisuje.

Jan Szewenbergier.